

Sundhedsplan 2015-16

Aabenraa
Kommune

FORORD

Kære læser!

Denne sundhedsplan beskriver de konkrete prioriteringer og indsatser, der i 2015 og 2016 skal gøre Aabenraa Kommunes Sundhedspolitik 2012-2020 til virkelighed.

Sundhedsplan 2015-16 er bygget op omkring fire hovedindsatsområder, som afspejler de fire temaer i sundhedspolitikken. De fire hovedindsatsområder er:

- Sund og aktiv hverdag
- Udsatte og syge borgere
- Nytænkning – nye opgaver og indsatser
- Sundhed på tværs

De fire temaer er inddelt i en række indsatser som hver især imødegår de sundhedsmæssige udfordringer, kommunen står over for. Under hver indsats er der nævnt en række konkrete projekter som eksempler på, hvad indsatsen dækker over.

I det vedlagte bilag ses en komplet oversigt over indsatser og projekter, som status ser ud 1. januar 2015. De konkrete projekter kan variere i løbet af perioden, men hovedindsatsområder og indsatser ligger fast og skal sikre, at kommunen når målene i sundhedspolitikken om sunde valg, sunde borgere og sunde sammenhænge i Aabenraa Kommune.

Thomas Andresen
Borgmester

Povl Kylling Petersen
Formand for Social –og Sundhedsudvalget

INDHOLD

Indledning

Sundhedsplan 2015-16

Det satser vi på

Sundhedsplanens opbygning

Tema 1: Sund og aktiv hverdag

Indsatsområde 1: Generelle forebyggelsesindsatser

Indsatsområde 2: Breddeidræt

Indsatsområde 3: Sundhedsindsatser i daginstitutioner og skoler

Indsatsområde 4: Sunde rammer

Tema 2: Udsatte og syge borgere

Indsatsområde 5: Kronisk syge borgere

Indsatsområde 6: Mestring af eget liv – den rehabiliterende tilgang

Indsatsområde 7: Forebyggelse for borgere med psykiske sygdomme

Indsatsområde 8: Indsats for borgere på kanten af arbejdsmarkedet

Tema 3: Nytænkning – nye opgaver og indsatser

Indsatsområde 9: Udvikling af rammerne for frivillighed

Indsatsområde 10: Udbygning af det nære sundhedsvæsen

Indsatsområde 11: Hjælp til mestring af egen hverdag med ny teknologi i hjemmet

Tema 4: Sundhed på tværs

Sundhedsspeedometer

Bilag: Oversigt over projekter

SUNDHEDSPLAN 2015-16

Vækstplan 2018

"Aabenraa Kommune skal være en attraktiv og sund kommune i bevægelse."

"Aabenraa Kommune skal være et stærkt syddansk vækstcenter for sundheds- og velfærdsuddannelse."

Vækstplan 2018 tager udgangspunkt i en bred tilgang til sundhed og læring.

Det er Aabenraa Kommunes vision at være:

- En attraktiv og sund kommune i bevægelse.
- Et stærkt syddansk vækstcenter for sundheds- og velfærdsuddannelse.

I Sundhedspolitikken 2012-2020 udtrykker byrådet sine hensigter:

"Det er byrådets ambition, at Aabenraa Kommune skal være et vækstcenter og et attraktivt sted at bo, arbejde, uddanne sig og tilbringe sin fritid. Denne ambition hænger tæt sammen med borgernes sundhed. Byrådet vil med visionen "sundhed i vækst og hverdag" skabe mere sundhed for borgerne og vækst gennem en fokuseret satsning på sundhed." (...) Sundhed og livsglade borgere styrker kommunens vækstpotentiale. Sundhed påvirker vores evne til at lære nyt, vores trivsel i hverdagen, og muligheden for at få en uddannelse og et job. Sundhed påvirker også vores arbejdsevne og overskud til at indgå i sociale relationer og tage medansvar for hinanden. Sundhed styrker vores evne til at klare os længst muligt uden hjælp."

Sundhedspolitikens visioner er:

- Vi vil have flere sunde borgere med godt helbred og høj livskvalitet.
- Aabenraa skal være kendt som kommunen, hvor der træffes sunde valg.
- Aabenraa skal evne at skabe sunde sammenhænge og effekt af sundhedsindsatsen.

Denne sundhedsplan giver indsigt i 11 indsatsområder, der i 2015 og 2016 skal sikre, at sundhedspolitikens mål og visioner bliver til virkelighed.

Udover at medvirke til at opfylde målene i sundhedspolitikken, bidrager sundhedsplanen også til at opfylde visionen fra kommunens vækstplan om, at Aabenraa Kommune skal være centrum for sundhed og læring. Vækstplan 2018 udtrykker blandt andet visionen således:

"Det er ikke kun mursten og nybyggerier, der gør Aabenraa Kommune til centrum for sundhed og læring – det er også det nye indhold, der udvikles i de nye rammer. For eksempel i kraft af de nye sundhedsfremmende indsatser, vi sætter i gang over for vores børn og kommunens øvrige borgere og brugere. For vi ved, at der er en sammenhæng mellem sundhed, indlæring og livskvalitet. I Aabenraa Kommune vil vi de sunde valg, fordi de gør os sundere, klogere og glattere."

Vækstplanen omhandler bl.a. samspil mellem bevægelse, sundhed og læring i folkeskolen, de fysiske rammer i byrummet og fremvæksten af en stærk lærings- og udviklingsmæssig kompetenceklynge på sundheds-/velfærdsområdet.

DET SATSER VI PÅ

Placeringen af det nye akutsygehus og det nye psykiatriske hospital i Aabenraa samt udbygningen af sundhedsuddannelserne skaber mulighed for at udbygge samarbejdet mellem region og kommune omkring det nære sundhedsvæsen. Desuden betyder koncentrationen af sundhedsinstitutioner, at Aabenraa Kommune opnår en enestående mulighed for at udbygge det lokale samarbejde mellem offentlige institutioner og private virksomheder. Det skal blandt andet ske i form af etablering af en sundheds- og velfærdsklynge med fokus på samarbejde omkring velfærds- teknologiske løsninger og udvikling af velfærdsuddannelser.

Ambitionen er, at Aabenraa Kommune skal være et stærkt syddansk vækstcenter for sundhed og velfærdsuddannelser. Herigennem skabes en lang række nye arbejdspladser og uddannelsesmuligheder, der gør det mere attraktivt at bo, arbejde og ud- danne sig i kommunen.

Sundhedsplanen sætter de rammer, der skal gøre det nemt for borgerne at vælge at leve et sundt liv. Indsætterne skal bidrage til, at Aabenraa Kommune fortsat udvikler sig som et attraktivt sted at leve et godt liv. En afgørende faktor i denne udvikling er at skabe rammerne for sund opvækst for børn og unge. Det forudsætter en aktiv forebyggelsesindsats, hvor kommunen har modet til at udfordre vaner hos såvel børn og unge som voksne og gamle. Hvis indsætterne skal lykkes, skal vi som kommune arbejde tæt sammen på tværs af forvaltninger for at udnytte den kontakt, der er med udsatte borgere på de forskellige forvaltningsområder.

Aabenraa Kommune vil gennem en videreudvikling af den kommunale sundhedsindsats imødekomme de demografiske udfordringer, hvor flere borgere lever længere, flere lever med mere end en kronisk sygdom, og hvor det gode, aktive og produktive hverdagsliv udfordres af livsstilsrelaterede udfordringer og sygdom.

I 2015-16 er det en særskilt prioritet på sundhedsområdet at kæmpe mod uligheden i borgernes sundhed gennem en aktivt opsøgende indsats over for de målgrupper, der ikke selv opsøger sundhedstilbud – men samtidig tilhører den gruppe af borgere, der har aller mest brug for tilbuddene.

Sygehus- byggeriet

”Samlet set forventes det nye og ombyggede sygehus at øge antallet af arbejdspladser i kommunen med ca. 1.600. Forventningen er, at det nye psykiatriske sygehus kan tages i brug i 2015, og at det udbyggede somatiske sygehus er færdigt 2019/2020.”

Der opføres 38.000 nye kvadratmeter somatisk sygehus, så det samlede akutsygehus i Aabenraa fremover udgør i alt ca. 71.000 kvadratmeter.”

Udviklingsplan for fremtidens Aabenraa - Fremtidens købstad i 2035

PLANENS OPBYGNING

Sundhedsplanen er opdelt i fire temaer, der er gennemgående for både sundhedsplan og sundhedspolitik. Temaerne er:

TEMA 1	Sund og aktiv hverdag
TEMA 2	Udsatte og syge borgere
TEMA 3	Nytænkning – nye opgaver og udfordringer
TEMA 4	Sundhed på tværs

Hvert tema indeholder en række indsatsområder, der bidrager til at opfylde sundhedspolitikens visioner. Der er ingen indsatsområder under det fjerde tema, da dette primært omhandler det interne samarbejde i kommunen.

Under hvert indsatsområde findes en række konkrete indsatser, som fremgår af bilag 1. De følgende afsnit præsenterer målsætning, udfordring og indsatser under hvert af de 11 indsatsområder, der udgør kommunens sundhedsplan i 2015 og 2016.

TEMA 1: SUND OG AKTIV HVERDAG

Fokus på fysisk aktivitet

"Med sund og aktiv hverdag vil vi særligt sætte fokus på fysisk aktivitet og mulighederne for at få bevægelse i hverdagen, fordi fysisk aktivitet har en gavnlig virkning på sundheden."

Sundhedspolitik
2012-2020

Fakta:

Sundhedsstyrelsens 11 forebyggelsespakker dækker flg. emner:

- Alkohol
- Fysisk aktivitet
- Hygiejne
- Indeklima i skoler
- Mad og måltider
- Mental sundhed
- Overvægt
- Seksuel sundhed
- Solbeskyttelse
- Stoffer
- Tobak

Indsatsområde 1: Generelle Forebyggelsesindsatser

Aabenraa Kommune vil være en sund kommune, hvor alle borgere har nem adgang til sundhedsfremmende tilbud. Det er afgørende for kommunens forebyggende indsats, at den er dialogbaseret, at den opsøgende indsats har fokus på motivation, og at både faste og frivillige nøglepersoner, som fx sundhedsplejen, ressourcepersoner i skolerne og sundhedsambassadører er med til at løfte opgaven.

Fokus på sundhed er vigtigt for alle aldersgrupper og målgruppen - de særligt udsatte borgere - er ofte i berøring med flere af kommunens afdelinger. Derfor er udgangspunktet en stærk sammenhængende indsats på tværs af kommunale afdelinger og forvaltninger.

De generelle forebyggende indsatser tager særligt afsæt i KRAM-faktorerne (Kost, Rygning, Alkohol og Motion), men de har også fokus på mental og seksuel sundhed - sidstnævnte især målrettet unge.

Sundhedsstyrelsen har udgivet 11 forebyggelsespakker med anbefalinger til metoder til det forebyggende arbejde. Aabenraa Kommune inddrager anbefalingerne og metoderne og har særligt fokus på indsatser relateret til alkohol, fysisk aktivitet, mad og måltider, mental sundhed, overvægt, seksuel sundhed, stoffer og tobak.

Kommunens rusmiddelpolitik fokuserer på tre spor; forebyggelse, tidlig opsporing, samt en effektiv og professionel behandling. Disse spor tager alle afsæt i grundværdier omkring åben dialog og sammenhæng, da disse er afgørende for, at tabuet omkring rusmidler kan brydes.

Aabenraa Kommune har særligt fokus på at nå de borgere, der ikke selv kan ændre vaner. Arbejdet med ulighed i sundhed betyder, at der er særligt fokus på at nå udsatte borgere. Under dette indsatsområde arbejder kommunen i 2015 bl.a. med familieorienteret alkoholbehandling og sundhedsambassadører.

Indsatsområde 2: Breddeidræt

Det er Aabenraa Kommunes breddeidrætsindsats, der skal realisere visionen om at sætte sundhed og læring i centrum og være en kommune i bevægelse. Aabenraa Kommune er udnævnt til breddeidrætskommune af Kulturministeriet og Nordea-fonden. Der bliver frem mod 2017 igangsat syv projekter. Aabenraa Kommune har som breddeidrætskommune særligt fokus på, at borgerne har en bred vifte af idrætstilbud at vælge imellem, så grundlaget for at få opfyldt målet om at få flere til at dyrke idræt er til stede. En række indsats som Aktiv Ferie og Fritidspas støtter op om arbejdet med at nå samme mål.

At forudsætningerne for et aktivt og sundt liv for borgerne er til stede er selvsagt afgørende for at nå kommunens visioner om at have sundhed og læring i centrum og være en kommune i bevægelse. Derfor er både synliggørelse af de mange eksisterende tilbud i kommunen og dét at skabe rammer for nye bevægelsesaktiviteter fokusområder i breddeidrætsindsatsen, der skal gøre det nemmere for borgerne at blive en del af eksisterende aktiviteter. Samtidig vil Aabenraa Kommune involvere og aktivere ressourcerne både i og uden for det etablerede foreningsliv.

Denne indsats vil desuden medvirke til at efterkomme skolereformens krav om mere bevægelse i skolerne og aktivt inddrage unge i idrætsinitiativer.

Under dette indsatsområde arbejder Aabenraa Kommune i 2015 bl.a. med bevægelsesprojekterne "Aabenraa i Bevægelse", Ta' chancen – fra sværvægt til letvægt og Aktiv Campus Aabenraa.

Breddeidrætsprojekt

Aabenraa Kommunes breddeidrætsprojekt består af syv indsats-er:

Aabenraa i Bevægelse.

Aktiv Campus Aabenraa.

På linje med breddeidræt.

Foreningen i skolen.

3 x I – idræt, idé og innovation.

Ta' chancen – foreningsidræt for børn med særlige behov.

Ta' chancen – fra sværvægt til overvægt.

En del af vækstplanen

Aabenraa i Bevægelse og Aktiv Campus Aabenraa er en del af vækstplan 2018.

Aabenraa i Bevægelse skal gøre det nemt at få overblik over de mange muligheder for fysisk aktivitet i Aabenraa Kommune.

Aktiv Campus Aabenraa skal udvikle og koordinere arbejdet med udviklingen af et campus centralt i Aabenraa.

Indsatsområde 3: Sundhedsindsatser i daginstitutioner og skoler

Sundhedsplanen understøtter kommunens børne-, familie- og ungepolitik "Sund opvækst". Det gælder særligt i forhold til målsætningen om at skabe de bedst mulige rammer for, at alle børn vokser op i trygge, sunde og udviklende rammer og bliver en aktiv del af fællesskaber. Sunde vaner starter i barndommen og har betydning både for børnenes fremtidige vaner og deres familier. Da det som udgangspunkt altid er barnets forældre, som har ansvaret for deres børn, er det vigtigt at alle indsatser sker i et tæt samarbejde med forældrene

Kommunen arbejder derfor med en bred indsats, der inddrager alle aspekter af sundhed fra kost og motion til mental sundhed. Kommunen understøtter familiernes trivsel og ønsker at styrke forældrenes kompetencer til at give deres børn en god opvækst.

På dagtilbudsområdet er indsatsen primært målrettet fysisk aktivitet (jf. dagtilbudsloven), mens en stor del af opgaven på skoleområdet løftes gennem folkeskolereformen. Her skal eleverne bevæge sig mere i løbet af skoledagen.

Den seneste ungeundersøgelse viser, at unge i Aabenraa Kommune sover langt mindre end for fire år siden. Kommunen fokuserer derfor på udfordringerne omkring søvn blandt skoleelever, da manglende søvn påvirker indlæringssevne og mental trivsel negativt.

Andre fokusområder er at nå særlige målgrupper som udsatte og overvægtige børn og arbejdet med at løfte skolereformens krav om mere bevægelse i skolerne. Kommunens målsætning om sund læring er baseret på et tæt samarbejde mellem det frivillige foreningsliv og skoleområdet. Dette kommer også til udtryk gennem en række af indsatserne i breddeidrætsprojektet.

For at nå målsætningerne er det nødvendigt med en sammenhængende indsats mellem sundhedsplejen, tandplejen, dagtilbud og skolerne. Det sker bl.a. ved at sikre et fælles vidensgrundlag, erfaringsudveksling og koordinerede indsatser. Alle indsatser sker med udgangspunkt i at lære børn at træffe sunde valg og skabe grobund for vaner, der følger børnene livet igennem.

Under dette indsatsområde arbejdes der i 2015 bl.a. med Det sunde valg - sundhed og trivsel som en integreret del af den pædagogiske

Fakta:

Sundhedsstyrelsen anbefaler flg. fysiske aktiviteter for børn og unge (5-17 årige):

Vær fysisk aktiv mindst 60 minutter om dagen. Aktiviteten skal være med moderat til høj intensitet og ligge ud over almindelige kortvarige dagligdags aktiviteter. Hvis de 60 minutter deles op, skal hver aktivitet vare mindst 10 minutter.

Mindst tre gange om ugen skal der indgå fysisk aktivitet med høj intensitet af mindst 30 minutters varighed for at vedligeholde eller øge konditionen og muskelstyrken. Der skal indgå aktiviteter, som øger knoglestyrken og bevægeligheden.

Fysisk aktivitet ud over det anbefalede vil medføre yderligere sundhedsmæssige fordele.

Indsatsområde 4: Sunde rammer

Aabenraa Kommune ønsker at skabe gode og sunde rammer der er lettilgængelige, og inspirerer borgerne til at træffe sunde valg

Kommunen vedligeholder, skaber og udvikler derfor rammer, der indbyder til fysisk aktivitet. Det gælder både etableringen af flere gå-, cykel- og løbevenlige stier tæt på skoler og boligområder, men også etableringen af bedre rammer for organiserede og uorganiserede idræts- og bevægelsestilbud. Arbejdet kommer bl.a. til udtryk i visionerne for Fremtidens Købstad, kommunens stiplan, projektet omkring strandpromenaden, Aktiv Campus Aabenraa samt Multiarena Aabenraa.

Derudover har Aabenraa Kommune fokus på at synliggøre eksisterende idrætsstilbud, idrætsfaciliteter og aktivitetsmuligheder og udvikle tekniske løsninger, der giver borgerne bedre overblik over og mulighed for at booke kommunens idrætsfaciliteter og lokaler. Der er samtidig fokus på at sikre kobling og synergi mellem kommunens borgerrettede tekniske løsninger, der skal sikre dette overblik. Udover at gavne bevægelse og sundhed hos borgerne vil dette også sikre en bedre udnyttelse af eksisterende faciliteter i kommunen. Aabenraa Kommune forsøger også at bringe mental sundhed ind i indretning og byggeri. Samtidig har kommunen fokus på borgernes mentale sundhed i kommunale bosteder, væresteder og plejehjem.

Kommunens fremtidige ambition er at tilstræbe at nye anlægsprojekter indtænker miljøer, der kan skabe sunde rammer. Det kunne være lige fra indretningen af bygninger til borgernes muligheder for at benytte parkeringspladser til boldspil.

Under dette indsatsområde arbejdes i 2015 bl.a. med stiplan, Aktiv Campus Aabenraa, Aabenraa Multiarena og bevægelsesprojektet Aabenraa i Bevægelse.

TEMA 2: UDSATTE OG SYGE BORGERE

En særlig indsats

"Aabenraa Kommune vil gøre en særlig indsats for vores udsatte og syge borgere.

Vi skal forebygge sygdom og indlæggelse på sygehuset.

Vi skal støtte og hjælpe, så den syge bliver hurtigt rask igen efter en behandling eller bliver i stand til at leve et godt liv med sin sygdom."

Sundhedspolitik
2012-2020

Indsatsområde 5: Indsats overfor kronisk syge borgere

Aabenraa Kommune vil støtte borgere med kroniske sygdomme i at mestre eget liv og sygdom bedst muligt.

Kommunen har fokus på tidlig opsporing og forebyggelse hos borgere med særlig risiko for at få en kronisk sygdom. De tilbydes målrettede indsatser, der kan hjælpe dem med at ændre deres livsstil og dermed undgå at udvikle kroniske sygdomme. Hvis en tidligere opsporing skal lykkes, er det afgørende med et tæt samarbejde omkring de udsatte borgere, så borgerne kan tilbydes en forebyggende indsats, når de er motiverede til at modtage den.

Det er nødvendigt med indsatser til borgere, der lider af kroniske sygdomme, så de kan mestre deres egen livssituation. Målene er at forebygge, at de kroniske sygdomme forværres og at bidrage til, at borgerne i længere tid vil være uafhængige af plejetung omsorg. Det sikrer fleksibilitet og frihed i borgernes hverdag og øger den enkelte borgers livskvalitet. Samarbejdet med nabokommunerne skal styrkes for at sikre en høj kvalitet og specialisering i tilbuddene til kronisk syge borgere. Kommunen vil styrke arbejdet med tidlig opsporing og har især fokus på at hjælpe borgere med disse kroniske sygdomme: Rygerlunger (KOL), kræft, type-2-diabetes, hjerte-karsygdomme, leddegigt og vindueskiggersyndrom (claudiocatiointermittens).

Under dette indsatsområde arbejdes i 2015 bl.a. med projekt TOF (Tidlig Opsporing og Forebyggelse), rehabiliteringsforløb for borgere med kræft og "kom godt videre"-forløb for borgere med forskellige kroniske sygdomme, herunder en styrket indsats i borgerens hjem.

Mestring

Mestring er et begreb, der primært benyttes på social- og sundhedsområdet.

Begrebet handler om, at kommunen hjælper borgerne til at klare sig selv. Frem for at yde passiv omsorg hjælper kommunen borgerne til at opstille mål og nå disse.

Indsatsområde 6: Mestring af eget liv – den rehabiliterende tilgang

Målet er, at borgerne i Aabenraa Kommune længst muligt kan leve det gode liv i eget hjem. For at opnå dette støttes, trænes og hjælpes borgerne til selv at kunne håndtere deres dagligdag og leve det liv, de ønsker.

Aabenraa Kommune anvender rehabiliteringsbegrebet social- og sundhedsområdet, og den etiske grundtanke går igen på andre fagområder. På beskæftigelsesområdet er der f.eks. fokus på, at borgerne skal være selvforsørgende. Det understøtter kommunen gennem forskellige tilbud, der har til formål at bringe borgeren tættere på arbejdsmarkedet. Denne tilgang er tæt forbundet med intentionen om at hjælpe borgerne til at mestre eget liv, og det er ambitionen at arbejde på tværs i kommunen om den rehabiliterende tilgang.

Aabenraa Kommune fokuserer på kompetenceudvikling af de kommunale medarbejdere, så de aktivt kan hjælpe borgere med at opstille mål og støtte dem i deres indsats for at blive selvhjulpne. Kommunen har også fokus på tværforvaltningsmæssige indsatser, så borgere får et sammenhængende forløb. Under dette indsatsområde arbejder kommunen i 2015 bl.a. med tværfaglige rehabiliteringsforløb og udvikling af tilbuddene i Special- og Rehabiliteringscenteret.

Psykisk syge dør tidligere

Psykisk syge i Danmark dør 15-20 år tidligere end resten af befolkningen.

60% af overdødeligheden kan forklares med fysisk sygdom.

Vidensråd for Forebyggelse: Psykisk sygdom og ændringer i livsstil.

Indsatsområde 7: Forebyggelse for borgere med psykiske sygdomme

Målet er at mindske de sundhedsmæssige uligheder blandt borgere med psykiske sygdomme. Aabenraa Kommune sætter fokus på sund livsstil og forebyggelse for borgere med psykisk sygdom. Det sker med udgangspunkt i KL's socialpolitiske udspil "Invester før det sker", kommunens sundhedspolitik og pejlemærker for socialpsykiatrien. Dette gælder både borgere, der modtager støtte i eget hjem, borgere i kommunale botilbud og borgere, der benytter sig af de kommunale væresteder.

Udsatte borgere lever for størstedelens vedkommende et isoleret liv. For at kæmpe mod ulighed i sundhed tilbyder socialpsykiatrien sundhedsfremmende tilbud af inkluderende art, således at tilbuddene også medvirker til at reducere borgernes isolation. Denne ulighed skinner også igennem i forhold til mulighederne for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, da kombinationen af psykisk og fysisk sygdom gør det svært at være i job eller under uddannelse. Desuden er fokus rettet mod kost og ernæring, da mange borgere bliver overvægtige grundet medicin, og på at hjælpe udsatte borgere med misbrugsproblemer.

Børn af psykisk syge forældre har øget risiko for mistrivsel, som bringer dem i udsatte positioner. Det er derfor vigtigt, at indsatsen overfor psykisk syge altid tilrettelægges under hensyntagen til eventuelle børn i familien. Hjælpen til forældrene planlægges, så den understøtter børnenes normale dagligdag i institutioner, skole og fritidsliv.

Aabenraa Kommune tænker den rehabiliterende tilgang ind i integrerende og helhedsdækkende tilbud til borgere med psykiske sygdomme. For eksempel er kost- og motionstilbud til denne gruppe derfor ikke blot koblet op på overvægt, men fokuserer også på mental sundhed. På den måde kommer borgerne tættere på et "normalt" liv – bl.a. via motionstilbud, hvor borgerne tilknyttes lokale aktiviteter, hvor de deltager på lige fod med andre.

Under dette indsatsområde arbejder kommunen i 2015 bl.a. med forebyggelse målrettet borgere med sindslidelser og "På vej mod et bedre liv" – en målrettet indsats for borgere med dobbeltdiagnoser.

Indsatsområde 8: Indsats for borgere på kanten af arbejdsmarkedet

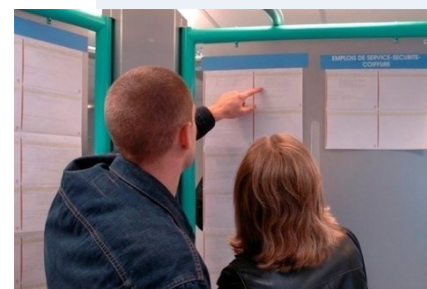
Målet er at højne sundheden blandt borgere på kanten af arbejdsmarkedet og herved hjælpe borgerne til at komme tættere på at blive selvforsørgende.

Sundheds-, social- og beskæftigelsesområdet er tæt forbundne, idet forbedret fysisk og mental sundhed er afgørende for, at borgere uden for arbejdsmarkedet bliver parate til beskæftigelse. Det fremhæves bl.a. i KL's sundhedsudspil, som beskriver, at styrket samarbejde mellem jobcentrene og de kommunale og regionale sundhedstilbud rummer potentiale for, at syge borgere kan vende (hurtigere) tilbage til arbejdsmarkedet.

Årsagen til at borgeren er havnet i kontanthjælps- eller sygedagpengesystemet, kan være usund livsstil eller fysiske og psykiske sygdomme, der begrænser evnerne til at varetage et job. Samtidig har en betydelig del af de borgere, der er i kontakt med Jobcenteret, brug for en sundhedsindsats. Derfor er det afgørende, at kommunen bliver bedre til at bruge Jobcenteret som indgang til kommunale sundhedsindsatser, da disse borgere er svære at nå gennem kommunens frivillige sundhedstilbud. Endvidere vil der ofte være tale om en gruppe borgere, der gennem en målrettet indsats oplever et stort løft i den almene sundhedstilstand.

Fælles for de nye reformer på beskæftigelsesområdet er en koordineret og helhedsorienteret indsats som f.eks. ressource- og rehabiliteringsforløb. Aabenraa Kommune vil styrke samarbejdet mellem kommunens beskæftigelses-, social- og sundhedsområder, så borgerne oplever en helhedsorienteret, velkvalificeret og sammenhængende indsats. Samtidig vil indsatsen også have en effekt for såvel borgere som kommunen, da det er muligt at flytte en række borgere fra at være passive modtagere til at være en aktiv del af fællesskabet.

Under dette indsatsområde arbejdes der i 2015 bl.a. med KL-projekt omhandlende borgere udenfor arbejdsmarkedet og Arbejde & Sundhed.

TEMA 3: NYTÆNKNING—NYE OPGAVER OG INDSATSER

Indsatsområde 9: Udvikling af rammerne for frivillige

Aabenraa Kommune skal fortsat være et godt sted at bo og en kommune, hvor vi tager ansvar for hinanden. Kommunen ønsker at udbygge det stærke civilsamfund og det aktive medborgerskab, hvor borgerne understøtter sig selv og hinanden i forhold til egen og andres sundhed og sygdomsforebyggelse.

Borgernes interesser og behov er forskellige. Derfor er det vigtigt, at indsatsen dækker over et bredt fagligt spektrum med bevægelses- og idrætsaktiviteter, indsats på skoleområdet samt sociale aktiviteter på ældre-, psykiatri- og handicapområdet. Samtidig er mange sundhedsproblematikker og frivilliges interessefelt tværgående, og det er derfor vigtigt at gøre op med silotankegangen i forvaltningerne og skabe sammenhængende løsninger.

Kommunen vil arbejde for at understøtte det aktive medborgerskab gennem øget fokus på rekruttering af nye frivillige, synliggørelse af behov, administrative forenklinger og værdsættelse af den indsats, de frivillige yder. Kort sagt - det skal være sjovt, nemt og givende at være frivillig i Aabenraa Kommune.

Under dette indsatsområde arbejder kommunen i 2015 bl.a. med kraftcentre for den frivillige indsats og Conventus – et digitalt værktøj for foreninger til ansøgninger om tilskud og booking af kommunale lokaler.

Nye krav og opgaver

Udviklingen i sundhedsvæsenet stiller krav til kommunerne om løsningen af flere, nye og komplekse opgaver og udvikling af nye kompetencer og metoder.

Ligeledes stilles krav om kvalitetsudvikling, dokumentation af effekt, og udvikling af nye omkostningseffektive sundhedsløsninger som velfærdsteknologi.

Indsatsområde 10: Udbygning af det nære sundhedsvæsen

Det er Aabenraa Kommunes mål er at reducere antallet af uheldige genindlæggelser, altså tilfælde hvor borgere indlægges kort tid efter de er blevet udskrevet. Herudover skal forebyggelige indlæggelser og uheldige akutte korttidsindlæggelser reduceres. Det lave niveau for færdigbehandlede patienter, der optager en seng på et sygehus skal fastholdes. Endelig understøtter kommunen kortere indlæggelser og behandling i borgerens eget hjem.

Derfor ønsker Aabenraa Kommune at udvikle og udbygge det nære sundhedsvæsen, hvor kommunen på tværs af forvaltningsområder og afdelinger arbejder sammen med almen praksis om at give borgerne et sundere, længere liv uden sygdom og begrænset funktionsevne.

Vi har fokus på den rehabiliterende og patientrettede forebyggelse og på at styrke den specialiserede sygeplejefaglige indsats bl.a. via specialistfunktioner – både i sygeplejen og via sygeplejeklinikker.

Vi vil udvikle vores tilbud til borgere med akut behov for hjælp og (syge)pleje via oprettelse af en akutfunktion samt udvikle døgnrehabiliteringstilbuddet på Special- og Rehabiliteringscentret.

Under dette indsatsområde arbejder kommunen i 2015 bl.a. med sygeplejeklinikker og udvikling af døgnrehabiliteringspladserne.

Det nære sundhedsvæsen

”KL og kommunerne har en vision om at udvikle et nært sundhedsvæsen, hvor kommuner på tværs af forvaltningsområder arbejder sammen med almen praksis om at give danskerne et sundere, længere liv, som leves aktivt og produktivt uden sygdom og begrænset funktionsevne.”

Visionen for det nære sundhedsvæsen

Det nære sundhedsvæsen:

- Er borgerens indgang til sundhedsvæsenet
- Fremmer borgernes sunde livsstil og forebygger sygdom
- Forebygger indlæggelse gennem levering af almen og specialiseret sygepleje, genoptræning, rehabilitering og selvtræning
- Understøtter behandling af borgeren i og nær borgerens eget hjem
- Understøtter borgers mulighed for at tage hånd om egen sygdom, blandt andet gennem brug af uddannelse og moderne teknologi
- Skaber sammenhæng mellem kommuner, almen praksis og sygehusvæsenet for at sikre sammenhæng i patientforløb
- Arbejder evidensbaseret og kvalitetsorienteret.”

Det nære sundhedsvæsen, KL, 2012.

Om sundheds- og vefærds-klyngen

“Aabenraa Kommune vil skabe et unikt offentligt-privat samarbejde om sundhedsinnovation, nye velfærdsløsninger og fremtidens velfærdsuddannelser.”

*Aabenraa kommunes
vækstplan 2018*

Indsatsområde 11: Hjælp til mestring af egen hverdag med ny teknologi i hjemmet

Udnyttelsen af nye borgernære teknologier skal understøtte borgerens mestring af eget liv og udviklingen af kommunens opgaveløsning. Derfor arbejder Aabenraa Kommune med at udbrede brugen af ny teknologi i borgernes hjem, der kan sikre borgerne størst mulig fleksibilitet og frihed i hverdagen trods funktionsnedsættelse, eller behandlingskrævende sygdom.

Vi arbejder med løsninger, der skal højne kvaliteten af den kommunale opgaveløsning og optimere dialogen mellem borger, kommune og sygehusvæsenet, hvilket bl.a. muliggøre rehabilitering, behandling og ekspertvurderinger, uden at borgeren behøver at forlade eget hjem. Dette har også en forebyggende effekt, da man igennem tæt dialog med sygehusvæsenet kan medvirke til tidlig opsporing af sygdomme eller forværringer.

Ny teknologi fremmer motivationen hos borgeren, da behandling kan gøres sjovere, mere interaktiv og praktisk nemmere for den enkelte at gennemføre. Samtidig øger løsningerne borgernes fleksibilitet og frihed, da de f.eks. ikke skal afsætte tid til transport m.m. Eksempler herpå er de velfærdsteknologiske løsninger på træningsområdet.

For at sikre bæredygtige og optimale løsninger, sigter kommunen også på at indgå omfattende samarbejder med det regionale sundhedsvæsen og private aktører.

Under dette indsatsområde arbejder kommunen i 2015 bl.a. med telemedicinsk sårbehandling, virtuel genoptræning, Dosecan (medicindoseringshjælpemiddel) og forskellige apps på blandt andet psykiatriområdet.

TEMA 4: SUNDHED PÅ TVÆRS

Målet med det tværgående samarbejde om sundhed i kommunen er at skabe sammenhængende indsats, der støtter borgerne i udfordringer i forhold til at undgå sygdom og mestre eget liv.

For at opnå målene i de 11 indsatsområder skal vi etablere et tæt samarbejde mellem de politiske fagområder og kommunens afdelinger. Mange – især udsatte borgere – har kontakt til flere af kommunens fagområder, og det er afgørende, at vi bliver bedre til at koordinere indsatsen, så borgerne oplever sammenhængende tilbud.

Social- og Sundhedsudvalget har det politiske ansvar for det tværgående sundhedssamarbejde og sammen med de øvrige fagudvalg ansvaret for sundhedspolitikken og sundhedsplanens virkeliggørelse, herunder den årlige budgetlægning. Administrativt understøtter styregruppen for sundhedspolitik disse opgaver.

Styregruppen er tovholder på arbejdet med og opfølgningen af sundhedspolitikken og sundhedsplanen. Beskrivelsen af indsatsområderne i sundhedsplanen er derfor sket i samarbejde mellem flere forvaltninger. Den fælles tilgang bidrager til, at vi som kommune bliver bedre til at håndtere de komplekse sundhedsudfordringer, som flere borgere står overfor. Målet for samarbejdet er sikre en levende sundhedsplan, der løbende bliver implementeret og der løbende følges op på.

Grundtanken bag sundhed på tværs er, at borgernes sundhedssituation har mange aspekter. Kun gennem et tæt samarbejde i kommunen og med andre aktører kan vi skabe de rammer på sundhedsområdet, der bedst understøtter borgerne i at bevare og forbedre egen sundhed. En sammenhængende og kvalificeret indsats på sundhedsområdet kan støtte løsningen af kerneopgaverne i daginstitutioner, skoler, beskæftigelsesområdet og tilbud for handicappede, psykisk syge og ældre medborgere.

Sundhed skal tænkes ind overalt

I Aabenraa Kommunes Sundhedspolitik 2012-20 fremsætter byrådet sine ambitioner om, at sundhed tænkes ind i alle situationer, hvor kommunens medarbejdere møder borgeren.

Sundhed skal være en integreret del af opgaveløsningen på alle fag- og forvaltningsområder.

SUNDHEDSSPEEDOMETER

Følgende sundhedsspeedometer har til formål at tegne et billede af sundhedstilstanden i Aabenraa Kommune. Fokus er på udvikling i borgernes livsstil. Speedometeret vil måle sundheden på otte forskellige områder:

Selvurderet helbred (82% vurderer det som godt, vældig godt eller fremragende i 2013)

Usundt kostmønster (18% i 2013)

Daglig rygning (20,2% i 2013)

Overskrides Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse for alkoholindtag: (6,8% i 2013)

Dyrker moderat eller hård fysisk aktivitet i fritiden (26,3% i 2013)

Svær overvægt (16,1% i 2013)

Har aldrig røget hash (9. klasse; 88,2% og 3. år på ungdomsuddannelse; 56%)

De første seks områder kommer fra den regionale sundhedsprofil, der blev offentliggjort i 2014. Sundhedsprofilen udarbejdes hvert fjerde år. De to sidste områder kommer fra ungeprofilundersøgelsen fra 2014. Sidstnævnte er med for at fastholde fokus på unges alkohol- og hashforbrug, idet kommunen fortsat vil bidrage til, at niveauet sænkes, så de unge får en positiv overgang til voksenlivet med sunde vaner.

Metodisk er det en udfordring at sammenholde udviklingen i borgernes livsstil på regionalt eller kommunalt niveau med effekten af enkeltindsatser som fx rygestopkurser. Udviklingen i antallet af borgere, der ryger i kommunen hænger mindst lige så meget sammen med rygelovgivningen som med succesraten i rygestopkurserne. Alligevel vurderes det muligt at måle en vis sammenhæng mellem de kommunale indsatser og den generelle udvikling i borgernes livsstil.

Som det fremgår af de kilder, der anvendes til de otte områder, laves undersøgelserne ikke særlig tit. For at sikre at arbejdet med sundhedsplanen er levende, illustreres den løbende udvikling gennem fire fiktive personer – Troels, Anne, John og Grethe – der på hver deres vis repræsenterer vigtige målgrupper for kommunens sundhedsindsats. De fire personer bruges til at illustrere, hvordan det løbende arbejde med udvikling af indsatser går i kommunen og hvilke effekter, indsatserne bidrager med.

Troels

Anne

John

Grethe

BILAG: OVERSIGT OVER PROJEKTER

Fokusområde	Titel	Forankring
Generelle forebyggelsesindsatser	Aabenraa i Bevægelse	Social & Sundhed
	Indsats overfor overvægtige børn, voksne og familier	Social & Sundhed / Kultur, Plan & Fritid
	Rygestopkurser	Social & Sundhed
	Familieorienteret alkoholbehandling	Social & Sundhed
	Uddannelse af frontpersonale	Social & Sundhed
	Arbejde med sociale misforståelser i skolernes 6. og 9. klasser	Social & Sundhed
	Tidlig opsporing og forebyggelse (TOF)	Social & Sundhed
	Forebyggelse målrettet borgere med sindslidelser	Social & Sundhed
	Ressourcepersoner i folkeskolerne	Børn & Skole
	Metodeprojekt omkring misbrug	Social & Sundhed
	Sundhedsambassadører	Social & Sundhed
Breddeidræt	Aabenraa i Bevægelse	Social & Sundhed
	Sundhedsambassadører	Social & Sundhed
	Aktiv Campus Aabenraa	Kultur, Plan & Fritid
	På linje med breddeidræt	Kultur, Plan & Fritid
	Foreningen i skolen	Kultur, Plan & Fritid
	3XI – idræt, idé og innovation	Kultur, Plan & Fritid
	Ta' chancen – foreningsidræt for børn med særlige behov	Kultur, Plan & Fritid
	Ta' chancen – fra sværvægt til letvægt	Kultur, Plan & Fritid
	Fritidspas	Kultur, Plan & Fritid
	Strandpromenade	Kultur, Plan & Fritid
	Aktiv ferie	Kultur, Plan & Fritid
	Aabenraa Multiarena	Kultur, Plan & Fritid

BILAG: OVERSIGT OVER PROJEKTER

Fokusområde	Titel	Forankring
Sundhedsindsatser i skoler og dagsinstitutioner	Det sunde valg – sundhed og trivsel som en integreret del af den pædagogiske hverdag	Børn & Skole
	Foreningen i skolen	Kultur, Plan & Fritid
	Kostprojekter på nogle af kommunens skoler	Børn & Skole
	Sikkerhed i institutioner og på legepladser	Børn & Skole
	Ressourcepersoner i folkeskolerne	Børn & Skole
	Sundhedsplejersker med fokus på børn, der har problemer med at bearbejde sanseindtryk	Social & Sundhed
	Aabenraa i Bevægelse	Social & Sundhed
Sunde rammer	Byomdannelse Aabenraa Midtby	Kultur, Plan & Fritid
	Aktiv Campus Aabenraa	Kultur, Plan & Fritid
	Strandpromenaden	Kultur, Plan & Fritid
	Aabenraa Multiarena	Kultur, Plan & Fritid
	Sansestimulerende have i Hjernecenter Syd	Social & Sundhed
	"Kørekort" til køkkenindsats og lign. blandt udviklingshæmmede	Social & Sundhed
	Sund og bæredygtig bydel (Langhus)	Kultur, Plan & Fritid
	Aabenraa i Bevægelse	Social & Sundhed
Indsats overfor kronisk syge borgere	Sygeplejeklinikker	Social & Sundhed
	Tidlig opsporing og forebyggelse (TOF)	Social & Sundhed
	Den digitale landevej	Social & Sundhed / Regionalt samarbejde
	Rehabiliteringsforløb for borgere med cancer	Social & Sundhed
	Kom godt videre – forløb for borgere med visse kroniske sygdomme	Social & sundhed
	Lev et godt liv med leddegigt	Social & sundhed
	Patient til patient forløb	Social & sundhed

BILAG: OVERSIGT OVER PROJEKTER

Fokusområde	Titel	Forankring
Indsats overfor kronisk syge borgere (fortsat)	Palliative forløb ifm. borgere ramt af kræft	Social & sundhed
	Samarbejde med Sygehus Sønderjylland omkring diabetespatienter, særligt omkring sår	Social & sundhed
	Samarbejde med Sygehus Sønderjylland omkring den ældre medicinske patient	Social & sundhed
	Kost og bevægelsespolitik på alle bosteder	Social & sundhed
	Samarbejde med patientforeninger	Social & sundhed
Den rehabiliterende tilgang	Forebyggende hjemmebesøg	Social & sundhed
	Samarbejde med patientforeninger	Social & sundhed
	Velfærdsteknologi på genoptræningsområdet	Social & sundhed
	Lev et godt liv med leddegigt	Social & sundhed
	Special- og Rehabiliteringscenteret (SRC)	Social & sundhed
Forebyggelse for borgere med psykiske sygdomme	Forebyggelse målrettet borgere med sindslidelser	Social & sundhed
	KL-projekt omhandlende borgere udenfor arbejdsmarkedet	Social & sundhed / Jobcenteret
	Gruppeindsatser: Angstgrupper, Stemmehearing og Kost & Motion	Social & sundhed
	På vej mod et bedre liv - målrettet indsats for borgere med dobbeltdiagnoser	Social & sundhed
	Kost og ernæringshold på Bosted Stubbæk	Social & sundhed
	Forskellige idrætstilbud på værestederne	Social & sundhed
	Malerhold – fokus på mental sundhed	Social & sundhed

BILAG: OVERSIGT OVER PROJEKTER

Fokusområde	Titel	Forankring
Tilbud til borgere på kant af arbejdsmarkedet	KL-projekt omhandlende borgere udenfor arbejdsmarkedet	Social & sundhed / Jobcenteret
	Arbejde & Sundhed	Social & Sundhed
	Det helbredsafklarende ressourcecenter	Jobcenteret / Borgerservice
	Tilbud til sygemeldte borgere med lænde-, ryg, og skulderlidelser	Jobcenteret / Borgerservice
	Sygemeldte med senhjernesker	Jobcenteret / Borgerservice
	Ressource- og rehabiliteringsforløb	Jobcenteret / Borgerservice
	Rehabiliteringsforløb for borgere med cancer	Social & Sundhed
	Sundhedsambassadører	Social & Sundhed
	Aabenraa i Bevægelse	Social & Sundhed
Udvikling af rammerne for frivillige	Aabenraa i Bevægelse	Social & Sundhed
	Breddeidrætskommune	Kultur, Plan & Fritid
	Borgerdrevne sundhedsfremmende tiltag	Social & Sundhed
	Sundhedsambassadører	Social & Sundhed
	Kraftcentre for den frivillige indsats	Social & Sundhed
	Samarbejde med patientforeninger	Social & Sundhed
	Conventus	Kultur, Plan & Fritid
	Ungehuset i Nygade	Kultur, Plan & Fritid
Udbygning af det nære sundhedsvæsen	Sygeplejeklinikker	Social & Sundhed

BILAG: OVERSIGT OVER PROJEKTER

Fokusområde	Titel	Forankring
Anvendelse af ny teknologi i hjemmet	Den digitale landevej	Social & Sundhed / Regionalt samarbejde
	Telemedicinsk sårbehandling	Social & Sundhed
	Virtuel genoptræning	Social & Sundhed
	Afsatte timer til undervisning og implementering af ny teknologi i Handicap & Psykiatri	Social & Sundhed
	Professionel Hjernetræning	Social & Sundhed
	Forskellige apps i Handicap & Psykiatri	Social & Sundhed
	Exorlife	Social & Sundhed
	Virtuel Platform (SRC)	Social & Sundhed
	Dosecan	Social & Sundhed
	Online bookingsystemer	Social & Sundhed